

**PENDIDIKAN DAN PERPADUAN NASIONAL DI
MALAYSIA : SATU PENILAIAN KEBERKESANAN
PROGRAM SEKOLAH WAWASAN BERDASARKAN
PELAKSANAAN DI SEKOLAH MODEL**

AHMAD BIN AHMAD RUSDI

Tesis diserahkan sebagai keperluan memenuhi syarat penganugerahan ijazah

Sarjana Sastera

Universiti Utara Malaysia

Fakulti Pengurusan Awam dan Undang-undang

2003

© AHMAD BIN AHMAD RUSDI

Hakcipta Terpelihara

PERAKUAN

Saya mengakui bahawa tesis yang bertajuk “ Pendidikan Dan Perpaduan Nasional Di Malaysia : Satu Penilaian Keberkesanan Program Sekolah Wawasan Berdasarkan Pelaksanaan Di Sekolah Model” ini adalah hasil kajian penulis sendiri. Petikan, nukilan atau pernyataan daripada pihak-pihak lain telah dijelaskan sumber-sumbernya.

Tarikh: Disember,
2003.
(Syawal 1424)

Nama: AHMAD BIN AHMAD RUSDI
No. Matrik: 82652
Universiti Utara Malaysia

KEBENARAN MENGGUNAKAN TESIS

Adalah dimaklumkan yang kebenaran adalah diberikan kepada sesiapa yang ingin menggunakan atau merujuk tesis ini dengan meminta keizinan daripada Penyelia tesis atau Dekan Sekolah Siswazah Universiti Utara Malaysia.

Adalah ditegaskan bahawa membuat fotokopi keseluruhan atau sebahagian daripada tesis ini adalah tidak dibenarkan, kecuali dengan kebenaran bertulis pihak berkenaan.

Sebarang pertanyaan boleh menghubungi:

Sekolah Siswazah
Universiti Utara Malaysia,
06010 UUM, Sintok,
Kedah Darul Aman.

SENARAI KEPENDEKAN

AMCJA	All-Malaya Council of Joint Action (Majlis Tindakan Bersama Seluruh Malaya)
CACE	Jawatankuasa Penasihat Pelajaran Pusat
DAP	Democratic Action Party (Parti Tindakan Demokratik)
DEB	Dasar Ekonomi Baru
IPTA	Institut Pengajian Tinggi Awam
IPTS	Institut Pengajian Tinggi Swasta
KBSM	Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah
KBSR	Kurikulum Baru/Bersepadu Sekolah Rendah
KeAdilan	Parti Keadilan Nasional
KOKU	Kegiatan Kokurikulum
MARA	Majlis Amanah Rakyat
MCA	Malaya/Malaysian Chinese Association (Pers. Cina Malaysia)
MIC	Malaya/Malaysian Indian Congress (Kongres India Malaysia)
PAS	Parti Islam Se-Tanah Melayu/Se-Malaysia
PIBG	Persatuan Ibu Bapa Dan Guru
PKMM	Partai Kebangsaan Melayu Malaya
PPP	People's Progressive Party (Parti Progresif Rakyat/Penduduk)
PRM	Parti Rakyat Malaya/Malaysia
PUTERA	Pusat Tenaga Rakyat
RIMUP	Rancangan Integrasi Murid-murid Untuk Perpaduan
RMT	Rancangan Makanan Tambahan
SJK	Sekolah Jenis Kebangsaan
SJKC	Sekolah Jenis Kebangsaan Cina
SJKT	Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil
SK	Sekolah Kebangsaan
SRJK	Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan
SW	Sekolah Wawasan
SWLB	Sekolah Wawasan Lurah Bilut
UMNO	United Malay National Party (Parti Kebangsaan Melayu Bersatu)

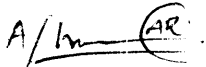
KEBENARAN PENGGUNAAN TESIS KEPADA PERPUSTAKAAN

Tajuk Tesis : PENDIDIKAN DAN PERPADUAN NASIONAL DI MALAYSIA: SATU
PENILAIAN SEKOLAH WAWASAN BERDASARKAN PELAKSANAAN DI
SEKOLAH MODEL.

Penulis : AHMAD BIN AHMAD RUSDI
No. Matrik : 82652

Adalah saya dengan ini memberi hak kebenaran penggunaan tesis sarjana di atas kepada Perpustakaan Universiti Utara Malaysia dan membolehkan penggunaannya untuk dirujuk oleh orang ramai. Saya juga dengan ini membenarkan penggunaan hak cipta sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripada tesis tersebut untuk tujuan akademik.

Saya yang benar,

(AHMAD BIN AHMAD RUSDI)
No. K/P : 610714-08-5957)

Tarikh : Disember 2003 (Syawal 1424)

**PENDIDIKAN DAN PERPADUAN NASIONAL DI
MALAYSIA: SATU PENILAIAN SEKOLAH WAWASAN
BERDASARKAN PELAKSANAAN DI SEKOLAH MODEL**

AHMAD BIN AHMAD RUSDI

Tesis diserahkan sebagai keperluan memenuhi syarat penganugerahan ijazah

Sarjana Sastera

Universiti Utara Malaysia

Fakulti Pengurusan Awam dan Undang-undang

2003

© AHMAD BIN AHMAD RUSDI

Hakcipta Terpelihara

FAKULTI PENGURUSAN AWAM DAN UNDANG-UNDANG
(FACULTY OF PUBLIC MANAGEMENT AND LAW)

PERAKUAN KERJA / TESIS
(Certification of Thesis Work)

Kami, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(We, the undersigned, certify that)

AHMAD B. AHMAD RUSDI

calon untuk ijazah
(candidate for the degree of) **SARJANA SASTERA (SOSIOLOGI)**

telah mengemukakan tesis/disertasinya yang bertajuk
(has presented his/her thesis work of the following title)

**"PENDIDIKAN DAN PERPADUAN NASIONAL DI MALAYSIA : SATU PENILAIAN
KEBERKESANAN PROGRAM SEKOLAH WAWASAN BERDASARKAN PELAKSANAAN DI
SEKOLAH MODEL".**

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit tesis / disertasi
(as it appears on the title page and front cover of thesis work)

bahawa tesis / disertasi tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan, dan liputan
bidang ilmu yang memuaskan, sebagaimana yang ditunjukkan oleh calon dalam ujian lisan yang
diadakan pada :

(that the thesis / dissertation is acceptable in form and content, and that a satisfactory knowledge
of the field covered by the thesis was demonstrated by the candidate through an oral examination
held on : **22 Disember 2003**)

Pengerusi Viva
(Chairman for Viva)

: Prof. Madya Dr. Ahmad Atory Hussain

Tandatangan
(Signature):

Penilai Luar
(External Assessor)

: Prof. Dato' Dr. Shamsul Amri Baharuddin

Tandatangan
(Signature):

Penilai Dalaman
(Internal Assessor)

: Prof. Madya Dr. Mansor Mohd Noor

Tandatangan
(Signature):

Penyelia Utama
(Principal Supervisor)

: Prof. Madya Dr. Mustafa Ishak

Tandatangan
(Signature):

Penyelia
(Supervisor)

: Prof. Madya Dr. Abdul Rahman
Abdul Aziz

Tandatangan
(Signature):

Dekan Fakulti Pengurusan
Awam & Undang-Undang

: Prof. Madya Dr. Abdul Rahman
Abdul Aziz

Tandatangan
(Signature):

Tarikh
(Date)

: **22 Disember 2003**

PERAKUAN

Saya mengakui bahawa tesis yang bertajuk “ Pendidikan Dan Perpaduan Nasional Di Malaysia: Satu Penilaian Sekolah Wawasan Berdasarkan Pelaksanaan Di Sekolah Model” ini adalah hasil kajian penulis sendiri. Petikan, nukilan atau pernyataan daripada pihak-pihak lain telah dijelaskan sumber-sumbernya.

Tarikh: Disember,
2003.
(Syawal 1424)

Nama: AHMAD BIN AHMAD RUSDI
No. Matrik: 82652
Universiti Utara Malaysia

KEBENARAN MENGGUNAKAN TESIS

Adalah dimaklumkan yang kebenaran adalah diberikan kepada sesiapa yang ingin menggunakan atau merujuk tesis ini dengan meminta keizinan daripada Penyelia tesis atau Dekan Sekolah Siswazah Universiti Utara Malaysia. Adalah ditegaskan bahawa membuat fotokopi keseluruhan atau sebahagian daripada tesis ini adalah tidak dibenarkan, kecuali dengan kebenaran bertulis pihak berkenaan.

Sebarang pertanyaan boleh menghubungi:

Sekolah Siswazah
Universiti Utara Malaysia,
06010 UUM, Sintok,
Kedah Darul Aman.

ABSTRAK

Permasalahan perpaduan nasional adalah suatu cabaran besar yang dihadapi oleh kebanyakan negara Dunia Ketiga yang bermasyarakat majmuk. Pendidikan pula telah diakui sebagai salah satu alat berkesan untuk menjanakan perpaduan. Dalam konteks Malaysia, pendidikan telah dimanfaatkan untuk pencapaian matlamat tersebut, selain tujuan-tujuan negara yang lain, seperti menyusun semula masyarakat dan meningkatkan kemajuan ekonomi. Namun peranan pendidikan dalam hal pemupukan perpaduan masih kurang berjaya seperti yang diharapkan. Sehingga kini, masih timbul tanda tanya sama ada ketiga-tiga etnik utama di negara ini telah meletakkan kepentingan integrasi nasional mengatasi kepentingan etnik masing-masing. Kajian ini cuba melihat kerencaman usaha memupuk perpaduan melalui wadah pendidikan di Malaysia. Tumpuan kajian adalah kepada gagasan Sekolah Wawasan (diperkenalkan tahun 1995) sebagai salah satu wahana bagi mencapai matlamat tersebut, melalui cara menempatkan sekolah-sekolah rendah berlainan aliran dalam satu kawasan. Tujuan utama kajian adalah untuk menilai keberkesanan pelaksanaan Sekolah Wawasan itu. Oleh kerana Sekolah Wawasan sebenar masih belum wujud (sehingga 2001), maka kajian ini dijalankan di salah sebuah kompleks sekolah yang telah diiktiraf sebagai Sekolah Wawasan (sebagai sekolah model) di Lurah Bilut, Bentong, Pahang.

Kajian adalah berbentuk kualitatif dengan menggunakan kaedah tinjauan dan cara temubual sebagai teknik utama bagi mendapatkan data. Hipotesis kajian ialah bahawa pelaksanaan Sekolah Wawasan akan dapat membantu usaha pemupukan perpaduan. Dapatan kajian menunjukkan kebenaran hipotesis berkenaan. Kejayaan usaha itu adalah hasil daripada berlakunya interaksi merentas etnik di kalangan pelajar. Tahap interaksi tersebut walaupun dikira sederhana, tetapi cukup untuk membuahkan bibit-bibit perpaduan di kalangan mereka. Kajian juga mendapati manfaat perpaduan daripada Sekolah Wawasan turut dirasai oleh kakitangan sekolah, ibu bapa dan masyarakat sekitar. Bahkan, selain perpaduan, ia turut memberikan beberapa faedah lain, seperti membantu mempertingkatkan kemahiran berbahasa Melayu kepada pelajar bukan Melayu.

Namun, beberapa isu belum terjawab melalui kajian ini, misalnya tentang gambaran keberkesanan Sekolah Wawasan sebenar (yang sedang dalam proses pembinaan), terutama yang terletak di kawasan bandar dan yang berkemungkinan besar pelajar bukan Melayu membentuk majoriti. Ini kerana, sekolah kajian itu adalah terletak di kawasan luar bandar dan hakikat bahawa ia bukanlah merupakan model sebenar (berdasarkan perancangan kertas konsep) Sekolah Wawasan itu sendiri.

ABSTRACT

National integration is a lasting challenge for most of the multiracial of the Third World countries. Education as an institution has been regarded as an important vehicle for achieving national integration. The case of Malaysia, clearly shows that education has been mould to suit the country's need, i.e. national integration, to restructuring of societies and to further enhance the economy. As far as national unity is concerned, education in Malaysia have not achieve as expected by the nation builders. Untill recently national integration posed a question mark, should the three ethnic communities place national integration above their ethnic interest. This study tries to show the complexities of nurturing unity among the three groups via education. The focus of this study is on the proposed *Sekolah Wawasan* or Vision School, introduced by government in 1995, which its aim is to fostering integration among the students. The main objective of the study is to determine the effectiveness of *Sekolah Wawasan* in helping to achieve the aim. Since the concrete model of *Sekolah Wawasan* does not exist as yet, the study has to depend on one of the school, which could be regarded as an impetus for the proposed *Sekolah Wawasan*. The school complex is located in Lurah Bilut, Bentong, Pahang, which placed three primary school in one compound.

The research is done in a qualitative form, using the survey method and holding interviews the main technique to obtain data. It has been hypothesized that the *Sekolah Wawasan* could help in achieving national integration. The findings of the study comply with the hypotheses. This takes place through the interaction process among the different ethnic, whereby understanding and toleration is gradually built. Although the level of interaction is considered to be at average, it is sufficient to nurture integration among the younger generation. The positive effects of inter ethnics integration as result of the *Sekolah Wawasan* is felt not only by themselves, but also by the schools' staff, parents, as well as the community as a whole. Besides integration, *Sekolah Wawasan* also contributes to other outcomes, as well, for instance, the ability to converse in bahasa Melayu for non-Malay students.

However, there are still several issues which need to be addressed, for example, regarding to the effectiveness of this particular programmes in actual *Sekolah Wawasan* (which are under construction) especially those located in urban areas, where the possible majority of students are non-Malays. This is due to the fact that the study was carried out in a school in a rural area. The complex itself is not actual model based on the plans as well as the concept of the programmes itself.

PENGHARGAAN

Dengan nama Allah yang maha pemurah lagi penyayang, yang segala puji hanya layak untuk-Nya, Tuhan (Rabb) pencipta dan pemilik sekalian alam. Solawat dan salam ke atas junjungan besar Rasulullah S.A.W.

Dipanjatkan rasa penuh kesyukuran ke hadhrat Allah S.W.T. yang atas limpah kurnianya membolehkan saya menghasilkan tesis sarjana ini. Mudah-mudahan ianya akan menjadi bekal amalan untuk saya pada hari kemudian, dengan manfaatnya dinikmati bersama oleh sekalian insan di bumi Allah ini.

Setinggi penghargaan dan ucapan terima kasih ditujukan kepada kedua-dua penyelia saya, Prof. Madya Dr. Abdul Rahman bin Aziz dan Prof. Madya Dr. Mohamed Mustafa bin Ishak yang atas bimbingan, nasihat dan dorongan mereka, saya telah dapat menyiapkan tesis ini. Malah merekalah juga yang telah melontarkan idea dalam menetapkan tajuk penyelidikan/tesis ini. Perbincangan akademik dengan mereka berdua juga telah membantu mempertingkatkan minda dan perspektif keintelektualan saya dalam usaha menyiapkan tesis ini.

Rakaman penghargaan juga diucapkan kepada semua responden yang terlibat dalam kajian untuk tesis ini, terutama kepada mereka yang telah dengan ikhlasnya sudi memberi maklumat dan buah fikiran dalam sesi temubual. Penghargaan khusus di sini adalah kepada Guru Besar ketiga-tiga sekolah di kompleks Sekolah Wawasan Lurah Bilut, Bentong, Pahang, yang atas kerjasama mereka telah membolehkan saya melaksanakan kajian kes di sekolah mereka. Ucapan terima kasih juga kepada semua pensyarah Sekolah Pembangunan Sosial, Universiti Utara Malaysia (UUM) Sesi 2000/01 yang terlibat dalam pengajaran pembelajaran di peringkat pasca siswazah, yang telah menyalurkan ilmu dan kemahiran menjalankan penyelidikan ilmiah kepada kami.

Ucapan terima kasih juga tidak lupa diucapkan kepada pihak Perpustakaan Sultanah Bahiyah UUM dan Perpustakaan Awam Negeri Perlis, Kangar, kerana daripada perkhidmatan mereka membolehkan saya memperoleh sumber-sumber rujukan dalam proses menyiapkan tesis.

Ucapan penghargaan juga ditujukan kepada En. Lim Si Hai, Sdr. Zaim dan semua pihak termasuk orang perseorangan yang namanya tidak dapat disebutkan secara khusus di sini, yang telah membantu secara langsung atau tidak langsung dalam usaha penyediaan tesis ini.

Tanpa kerjasama dan bantuan semua pihak yang dinyatakan di atas, kemungkinan tesis ini tidak akan seperti yang sedia ada. Kepada semua pihak berkenaan, semoga Allah jua yang akan membalas budi baik kalian.

Wassalam.

Dedikasi

untuk

Hjh Ummu Harozah
dan

Haadziq, Hamiduddin, Humaidi, Hasan, Hasiinah
serta

Bonda, Hjh S Mardiah dan Allahyarham Ayahanda, Kiyai Hj A
Dahalan (Al-Faatihah)

ISI KANDUNGAN

	Muka Surat
Abstrak	i
Penghargaan	iii
Dedikasi	iv
Isi Kandungan	v
Senarai Jadual	viii
Senarai Gambar Rajah	ix
Senarai Kependekan	x
BAB 1 - PENGENALAN	1
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Pernyataan Masalah	6
1.3 Objektif Kajian	13
1.4 Kepentingan Kajian	14
1.5 Metodologi Kajian	17
1.6 Pengumpulan Data	19
1.7 Analisis Data	27
1.8 Batasan Kajian	28
1.9 Struktur Tesis	30
BAB 2 – KERANGKA TEORETIKAL KAJIAN DAN PENGENALAN KONSEP-KONSEP BERKAITAN PERPADUAN KEBANGSAAN	34
2.1 Pendahuluan	34
2.2 Kerangka Teoretikal Kajian	35
2.3 Definisi Operasional Konsep-konsep Utama	41
2.4 Sosialisasi Dan Peranan Pendidikan	41
2.5 Pendidikan Dan Sosialisasi Politik Ke Arah Perpaduan	47
2.6 Pembinaan Negara-Bangsa dan Integrasi Nasional	51
2.7 Masyarakat Majmuk, Keetnikan Dan Kaedah Perpaduan	56
2.8 Perpaduan Nasional Di Malaysia: Pilihan Dan Cabaran Pembentukan	61
2.9 Punca Perpaduan Terus Menjadi Masalah Di Malaysia	64
2.10 Penutup	70
BAB 3 - SISTEM PELAJARAN NEGARA ZAMAN KOLONIAL: PERSPEKTIF SEJARAH	72
3.1 Pendahuluan	72
3.2 Latar Kewujudan Masyarakat Majmuk	73

3.3	Dasar <i>Laissez Faire</i> Pelajaran Membawa Perpecahan	78
3.4	Pelajaran Anak-anak Melayu	80
3.5	Persekolahan Vernakular Bukan Melayu	84
3.6	Persekolahan Inggeris Yang Berprestij	88
3.7	Natijah Sistem Peajaran Kolonial	90
3.7	Era Selepas Perang: Pencarian Suatu Dasar	95
3.9	Penutup	101
BAB 4 – SISTEM PELAJARAN KEBANGSAAN KE ARAH PERPADUAN NEGARA		103
4.1	Pendahuluan	103
4.2	Laporan Razak: Permulaan Ke Arah Sistem Pendidikan Kebangsaan	104
4.3	Laporan Rahman Talib Dan Akta Pelajaran 1961	109
4.4	Dasar Bahasa Dan Sistem Pendidikan	112
4.5	Peristiwa 13 Mei 1969 Dan Natijahnya	118
4.6	Pembaharuan Pendidikan Kesan 13 Mei	120
4.7	KBSR-KBSM: Ke Arah Pembentukan Generasi Yang Lebih Bersatu	124
4.8	Cabaran Dan Gugatan Menjelang Alaf Baru	129
4.9	Penutup	134
BAB 5 – SEKOLAH WAWASAN: TINJAUAN AWAL PROGRAM DAN PANDANGAN MASYARAKAT		136
5.1	Pendahuluan	136
5.2	Latar Ilmiah Penilaian Program Pendidikan	137
5.3	Latar Sejarah Sekolah Wawasan	139
5.4	Konsep Dan Matlamat	144
	5.4.1 Konsep	144
	5.4.2 Matlamat	144
5.5	Ciri-ciri Dan Realiti Pelaksanaan Sekolah Wawasan	150
5.5	Pro Dan Kontra Terhadap Program	152
	5.5.1 Pandangan Menyokong	152
	5.5.2 Penolakan Dan kebimbangan	154
5.7	Penutup	164
BAB 6 – PENILAIAN KEBERKESANAN SEKOLAH WAWASAN		166
6.1	Pendahuluan	166
6.2	Pengenalan Kampung Felda Lurah Bilut	167
6.3	Kompleks Sekolah Rendah Lurah Bilut: Sekolah Wawasan Negara	168
	6.3.1 Pentadbiran dan Realiti Cara Pelaksanaan Konsep	170
	6.3.2 Bilangan Dan Komposisi Murid	174
6.4	Penilaian Aspek Pemupukan Perpaduan	175

6.5	Ukuran Perpaduan Berdasarkan Sikap/Nilai Integratif	178
6.5.1	Petunjuk Perpaduan Berdasarkan Aktiviti Rasmi	178
6.5.2	Petunjuk Perpaduan Berdasarkan Nilai Integratif Dalam Perkara Umum	186
6.6	Ukuran Perpaduan Berdasarkan Amalan Sosial	189
6.6.1	Petunjuk Berdasarkan Aktiviti Tidak Rasmi Di Sekolah	190
6.6.2	Petunjuk Berdasarkan Amalan Sosial Umum	195
6.7	Penutup	198
	 BAB 7 – KEJAYAAN USAHA PERPADUAN: REALITI DAN ALTERNATIF	 201
7.1	Pendahuluan	201
7.2	Penilaian Umum Kejayaan Program	202
7.3	Kelebihan Sekolah Wawasan	205
7.4	Antara Kritikan, Kegusaran Dan Realiti	208
7.5	Implikasi Negatif Dan Kekangan Dalam Pelaksanaan	213
7.6	Syor Penambahbaikan Dan Pemantapan Program	219
7.7	Pendidikan Sebagai Alat Perpaduan: Program Alternatif	224
7.8	Penutup	236
	 BAB 8 – RUMUSAN	 239
8.1	Ringkasan Dapatan Utama	244
8.2	Kesimpulan	247
8.3	Penutup	250
	 BIBLIOGRAFI	 253 - 269
	LAMPIRAN A - E	270 - 280

SENARAI JADUAL

		Muka Surat
Jadual 1	Pembaharuan-pembaharuan Penting Dalam Sistem Pendidikan Negara Bermula 1956.	10
Jadual 2	Taburan Responden (Murid) Yang Ditadbirkan Soal selidik.	24
Jadual 3	Enrolmen Murid Sekolah Rendah Mengikut Kaum dan Jenis Aliran Sekolah Di Malaysia.	147
Jadual 4	Petunjuk Perpaduan Berdasarkan Nilai Integratif Terhadap Aktiviti Rasmi Di Sekolah.	184
Jadual 5	Petunjuk Perpaduan Berdasarkan Nilai Integratif Dalam Perkara Umum.	188
Jadual 6	Petunjuk Perpaduan Berdasarkan Amalan Sosial Dalam Aktiviti Tidak Rasmi.	192
Jadual 7	Petunjuk Perpaduan Berdasarkan Amalan Sosial Umum	197

SENARAI GAMBAR RAJAH

Muka Surat

Rajah 1	Taburan Resonden Yang Dijalankan Temu Bual Kualitatif	22
Rajah 2	Kerangka Teoritikal Kajian	40

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Pembentukan perpaduan kebangsaan atau integrasi nasional merupakan cabaran besar yang umumnya dihadapi oleh negara-negara bekas tanah jajahan Barat di Asia dan Afrika selepas mencapai kemerdekaan. Malaysia juga tidak terlepas daripada masalah tersebut, walaupun konflik etnik, agama dan politik yang dialaminya mungkin tidak seburuk seperti yang pernah dialami oleh sesetengah negara, seperti Sudan, Congo, Afrika Selatan dan Sri Lanka. Namun sebagai sebuah negara ‘baru’ yang bermasyarakat majmuk, masalah perpaduan ini tetap menuntut kebijaksanaan dan keazaman politik pihak berwajib untuk menyelesaikannya.

Peristiwa 13 Mei 1969 menggambarkan betapa masih agak rapuhnya integrasi nasional dalam konteks perpaduan kaum di Malaysia selepas lebih sedasawarsa merdeka. Ia menunjukkan bahawa perpaduan di kalangan pelbagai etnik yang mendiami negara ini mungkin hanya seperti di atas kulit yang nipis atau secara luaran dalam lingkungan politik semata. Polarisasi

The contents of
the thesis is for
internal user
only

BIBLIOGRAFI

A. Bahan Primer

1. Senarai Orang Ditemubual/Responden Kajian

1.1 Orang Sumber Di Lokasi Kajian

- dijalankan pada 23-27 Julai 2001 di kompleks Sekolah Wawasan Lurah Bilut, Bentong, Pahang Darul Makmur.

1.1.1 Guru

En. Abdul Rashid Mahidin – Guru Besar SK LKTP Lurah Bilut, juga Bendahari Kesatuan Guru-guru Melayu Malaysia negeri Pahang.
Pn. Leong Choi Ying – Guru Besar SJK Cina Lurah Bilut.
En. L. Narayanasamy – Guru Besar SJK Tamil Lurah Bilut.
En. Jumat Hamidi Jantan – Guru Penolong Kanan SK LKTP Lurah Bilut.
Pn. Rashimah Idrus – Guru Penolong Kanan (HEM) SK LKTP Lurah Bilut.
Cik Tan Shui Poh – Guru Penolong Kanan SJKC.
Pn. Vijaya – Guru Penolong Kanan SJKT.
Pn. Salina bte. Amin – guru SK, merangkap Setiausaha PIBG SK LKTP.
Cikgu Mariam Mohd. Subki – guru SK.
Cikgu Maryani Che' Ani – guru SK.
Cikgu Normi Abdullah – guru SK.
Cikgu Norhayati Yaakob – guru SK.
En. Anuar Abd. Rani – guru SK.
En. Mohd. Arnaz Aboo Hassan – guru SK.
En. Akhmat –guru SK.
Pn. Wong Sook Fuang – guru SJKC.
Cikgu Noreen Abdul Halim – guru SJKC.
Cikgu Chia Pick Yue – guru SJKC.
Pn. V. Shantamaran – guru SJKT.
Pn. Parimala – guru SJKT.

1.1.2 Staf Sokongan

En. Ahmad bin Bakar – Kerani SJKC, juga menjawat tugas AJK PIBG SK dan Naib Pengerusi Jemaah Sekolah Agama Lurah Bilut.
Pn. Masrizal – Kerani SK.
Pn. Rohana – Pembantu Am Rendah SK.
En. Abdullah bin Salleh – Pembantu Am Rendah SJKT.
Pn. Chan Mei Ling – Pembantu Am Rendah SJKC, merangkap wakil ibu bapa SJKC.
Cik/Pn. Norcahaya Hj. Shamsuddin – Pembantu kantin.

1.1.3 PIBG Dan Ibu Bapa

Pn. Julina bte Din – Naib Pengerusi PIBG SK, juga menjawat tugas Timbalan Ketua Wanita UMNO cawangan Lurah Bilut.

En. Mahalingam – Bendahari PIBG SJKT.
En. Sivakumar A/L. S. Manikam – AJK PIBG SJKT.
En. Mohd. Ali b. Abu Ramli – wakil ibu bapa SK.
En. Abd. Razak b. Hj. Saliman – wakil ibu bapa SK.

1.1.4 Murid

Mohd. Syahid – murid SK.
Erna Syakirin – murid SK.
Mohd. Akmal – murid SK.
Nadia Hj. Othman – murid SK.
Mohd. Hasni Mokhtar – murid SK.
Intan Izzaty – murid SK.
Mohd. Redzuan – murid SK.
Danabalan – murid SJKT.
Denise – murid SJKT.
Lalitha – murid SJKT.
Lavitha – murid SJKT.
Ravish – murid SJKT.
Chua Mei Fua – murid SJKC.
Mei Lee – murid SJKC.
Ooo Fah Sang – murid SJKC.
Tan Zin Len – murid SJKC.

1.2. Orang Sumber Lain

Tn. Hj. Adnan b. Din - Bendahari PAS Negeri Perlis.
- pada 25 Sept. 2001, di Kangar.
YB. Ustaz Zulkarnain b. Abidin - ADUN Santan, Perlis, merangkap Ketua Pemuda PAS Perlis dan Naib Pengerusi Lajnah Tarbiyah Dewan Pemuda PAS Pusat.
- pada 25 Sept. 2001, di Kangar.
En. Wan Khairizal b. Wan Hazim - Setiausaha Perhubungan Parti keAdilan Nasional Negeri Perlis.
- pada 24 Ogos 2001, di Kangar.
En. Osman Mat Isa – Pengerusi Biro Sosial UMNO kawasan Parlimen Kangar, Ahli Majlis Perbandaran Kangar, Ketua UMNO cawangan dan Pengerusi JKKK Kg. Baru Sena, Kangar, Perlis.
- pada 30 Sept. 2001 di Kangar.
Pn. Som bte. Hj. Abas - Setiausaha Kesatuan Perkhidmatan Perguruan Kebangsaan (KPPK) Negeri Perlis, merangkap Guru Besar SK. Datuk Ahmad Musa, Sungai Padang, Simpang Empat, Perlis.
- pada 4 Sept. 2001, di Sungai Padang, Simpang Empat.
En. Hamid b. Da'i – Pegawai Perhubungan Awam, Jabatan Pendidikan Negeri Perlis.
- pada 21 Julai 2001 – di Kangar.

- En. Abdul Ghafar Mahmat - guru kaunseling SK. Kubor Panjang, Pokok Sena, Kedah.
 - pada 16 Julai 2001, di Sintok, Kedah.
- Dr. Chow Fook Meng – Ketua Unit Penyelidikan dan Timbalan Ketua Jabatan Kajian Sosial Maktab Perguruan Perlis, Kangar.
 - pada 16 Okt. 2001 – di Kangar.
- En. Yusof Din – Ketua Unit Bahasa Inggeris Maktab Perguruan Perlis, Kangar.
 - pada 16 Okt. 2001 – di Kangar.
- Tn. Hj. Ahmad Sungaidi Darus – Pen. Pengarah, Unit Rendah, Bahagian Sekolah, Kementerian Pendidikan Malaysia, Kuala Lumpur.
 - pada 14 Ogos 2002 – di Kuala Lumpur.
- En. Sobri Mad Isa – Ketua Pen. Pengarah, Unit Penyelidikan, Bhg. Perancangan dan Penyelidikan Pendidikan, Kementerian Pendidikan, Kuala Lumpur.
 - pada 14 Ogos 2002 – di Kuala Lumpur.
- En Zamzuri Abdullah – Pen. Pengarah, Unit Penyelidikan, Bhg. Perancangan dan Penyelidikan Pendidikan, Kementerian Pendidikan, Kuala Lumpur.
 - pada 14 Ogos 2002 – di Kuala Lumpur.
- Datuk N. Siva Subramaniam – Setiausaha Agung Kesatuan Perkhidmatan Perguruan Kebangsaan (KPPK) Semenanjung Malaysia.
 - pada 13 Ogos 2002 (melalui telefon).
- Dr. Abdul Rahman Daud – Presiden Kesatuan Guru-guru Melayu Malaysia Barat (KGMMB).
 - pada 20 Ogos 2002 (melalui telefon).
- En. Tan Poh Boo – Setiausaha Kehormat Jiao Zhong (Pers. Guru-guru Sekolah Cina) dan Setiausaha Lembaga Pengarah Kolej New Era.
 - pada 14 Ogos 2002 – di Kajang.
- En. Goh Kian Cheong – Pengerusi Jiao Zhong negeri Perlis dan Guru Besar SJKC Khoo Aik, Kangar.
 - pada 12 Ogos 2002 – di Kangar.

B. Bahan Sekunder

1. Penerbitan Rasmi

- Barnes, L.J. 1951. *Report of the Committee on Malay Education. Federation of Malaya*. Kuala Lumpur: Government Press.
- Federation of Malaya. 1951. *Report of the Committee on Malay Education*. Kuala Lumpur: Government Press.
- _____. 1951. *Report of the Committee on Chinese Education*. Kuala Lumpur: Government Press.
- _____. 1956. *Report of the Education Committee 1956*. Kuala Lumpur: Government Press.

- _____. 1962. *Official Year Book 1962*. Kuala Lumpur: Government Press.
- Government of Malaysia. 1969. *The May 13 Tragedy: A Report of the National Operational Council*. Kuala Lumpur: Government Press.
- _____. 1971. *Majid Ismail Report – Report of the the Committee Appointed by National Operation Council to Study Campus Life of the University of Malaya*. Kuala Lumpur: Government Printers.
- Government of Pakistan. 1971. *Development of Education in Pakistan*. Islamabad: Ministry of Education and Science Research.
- ILBS – Undang-undang Malaysia. 1996. *Akta Pendidikan 1996 (Akta 550) & Education Act 1996 (Act 550) Hingga 10hb. September 1966*. Kuala Lumpur: International Law Book Store.
- _____. 2000. *Perlembagaan Persekutuan – Mengandungi Semua Pindaan Hingga 15hb. Mei 2000*. Kuala Lumpur: International Law Book Services.
- INTAN. 1991. *Malaysia Kita*. Kuala Lumpur: Institut Tadbiran Awam Negara.
- Malaysia. 1971. *Rancangan Malaysia Kedua 1971-1975*. Kuala Lumpur: Percetakan Kerajaan.
- _____. 1981. *Rancangan Malaysia Keempat 1981-1985*. Kuala Lumpur: Percetakan Kerajaan
- _____. 1983. *Mid-Term Riview of the Fourth Malaysia Plan 1981-1985*. Kuala Lumpur: Government Printer.
- _____. 1988. *Laporan Jawatankuasa Kabinet Mengkaji Dasar Pelajaran (7hb. Nov, 1979)*. Kuala Lumpur: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- _____. 1993a. *Dasar-dasar Negara- Siri Pengetahuan Am*. Kuala Lumpur: Jabatan Penerangan Malaysia.
- _____. 1993b. *Perangkaan Pendidikan Di Malaysia, 1991*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- _____. 2001. *Laporan Majlis Perundingan Ekonomi Negara (MAPEN II)- Dasar Pembangunan Wawasan 2001-2010*.
- _____. 2001. *Laporan Majlis Perundingan Ekonomi Negara (MAPEN II)- Dasar Pembangunan Wawasan 2001-2010*.
- MLL. 1982. *Education Act, 1961, No. 43 of 1961 (As at 30th April 1982)*. Kuala Lumpur: Malaysian Law Libraries.
- Kementerian Pelajaran Malaysia. 1968. *Educational Statistics of Malaysia, 1938 to 1967*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. 1988. *Falsafah Pendidikan Negara dan Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah*. Kuala Lumpur: Pusat Perkembangan Kurikulum.
- _____. 1990. *Huraian Sukatan Pelajaran Sejarah KBSM, Tingkatan II*. Kuala Lumpur: Pusat Perkembangan Kurikulum.
- _____. 1994. *Sukatan Pelajaran dan Huraian Sukatan Pelajaran Kajian Tempatan Tahun 4/5/6 KBSR*. Kuala Lumpur: Pusat Perkembangan Kurikulum.

_____. 2000. *Sekolah Wawasan: Konsep dan Pelaksanaan*.

_____. 2002. *Pelaksanaan dan Pembangunan Sekolah Wawasan (Taklimat kepada Pemimpin Barisan Nasional)*.

Kerajaan Persekutuan Tanah Melayu. 1957. *Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956*. Kuala Lumpur: Caxton Press.

_____. 1961. *Penyata Jawatankuasa Penyemak Pelajaran 1960*. Kuala Lumpur: Percetakan Kerajaan.

Perbahasan Majlis Perundangan Persekutuan., 1957, 7 Mac.

Perbahasan Parlimen. 1962, 10 Februari

2. Buku (Termasuk Jurnal, Makalah, Tesis dan Monograf)

- A. Aziz Deraman. 2000. *Tamadun Melayu dan Pembinaan Bangsa Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Abd. Rahim Abd. Rashid. 2000. *Wawasan dan Agenda Pendidikan*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors.
- Abd. Rahim Abdullah. 1980. Melaka: Orang Melayu dan Pendidikan Sekular. Dalam *Pendidikan di Malaysia: Dahulu dan Sekarang*. Kuala Lumpur: Persatuan Sejarah Malaysia, ms. 1-26.
- Abdul Rahman Embong. 2000. *Pembinaan Bangsa Dalam Arus Pensejagatan*. *Pemikir*. Bil 19, Jan.-Mac.
- Abdul Razak Ismail. 1984. *Penilaian Pendidikan dan Masyarakat*. *Forum Pembangunan*, Jld. XII, Bil. 2, Sept. 1984, ms. 7-12.
- Abdurrahman An Nahlawi. 1995. *Pendidikan Islam Di Rumah, Sekolah dan Masyarakat*. Jakarta: Gema Insani Press.
- Abernathy, David B. 1969. *The Political Dilemma of Popular Education: An African Case Study*. Stanford: Stanford University Press.
- Abu Bakar Ibrahim. 1990. *An Evaluation of an ESL Program Using Feedback From Graduates*. *Suara Pendidik*, Jld.13-14 No.3 (Sept.) dan No. 4 (Nov.), ms. 41-55.
- Abu Bakar Nordin, ed. 1994. *Reformasi Pendidikan Dalam Menghadapi Cabaran 2020*. Kuala Lumpur: Nurin Enterprise.
- Abul Hasan Ali Nadawi, et al. 1986 *Benturan Barat-Islam*. Johor Bahru: Thinker's Library.
- Adnan Kamis. 1993a. *Peranan Maklumat dan Hubungannya dengan Sikap Perpaduan Nasional: Satu Kajian Kes dalam Pendidikan*. *Jurnal Pendidikan*, Jld. 18, Mei 1993, ms. 51-60.
- _____. 1993b. *KBSM : Pandangan dan Maklumbalas*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Ahmad Azam. 1956. *Merdeka Dengan Perlembagaan*. Pulau Pinang: Pustaka Semenanjung.
- Ahmad Bin Ahmad Rusdi. 1997. *Krisis Moral: Penyelesaian Melalui Pendidikan Di Rumah Secara Islam*. *Jurnal Pendeta*, Bil.14, ms. 43-50.

- Ahmad Fawzi Basri, Abdul Halim Ahmad dan Abdul Rahman Aziz. 1987. *Isu-isu Perpaduan Nasional : Cabaran, pencapaian dan Masa Depan*. Jitra: Sekolah Pengajian Asasi Universiti Utara Malaysia.
- Ahmat Adam. 1994. *Isu Bahasa dan Pembentukan Bangsa*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Ake, Claude. 1967. Political Integration and Political Stability: A Hypothesis. *World Politics*, No. 19, ms. 186-499.
- ALIRAN. 1985. *Pandangan ALIRAN*. Pulau Pinang: Aliran Kesedaran Nasional.
- Allport, Gordon. 1954. *The Nature of Prejudice*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Al-Quran dan Terjemahnya*. 1974. Jakarta: Yayasan Penyelenggara Penterjemah/Pentafsir Al-Quran.
- Amir Hasan Dawi. 2002. *Penteorian Sosiologi Dan Pendidikan*. Tanjong Malim: Quantum Books.
- Andaya, B.W. and Andaya, L.Y. 1982. *A History of Malaysia*. London and Basingtoke: The Macmillan Press.
- Ariffin Ba'ada. 1991. Penerapan Nilai Merentas Kurikulum. *Jurnal Pendidikan KPM*, Jld. XXXV keluaran 75, Jun. 1991, ms. 41-48.
- Aronson, Elliot, Wilson, Timothy D, and Akert Robin M. 1999. *Social Psychology (3rd ed.)*. New York: Longman.
- Asmah Hj Omar. 1979. *Language Planning for Unity and Efficiency*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Awang Had Salleh. 1979. *Malay Secular Education and Teacher Training in British Malaya*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- _____. 1980a. *Pelajaran dan Perguruan Melayu Di Zaman British*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- _____. ed. 1980b. *Pendidikan ke Arah Perpaduan: Sebuah Perspektif Sejarah*. Kuala Lumpur: Fajar Bakti.
- Babbie, Earl R. 2001. *The Practice of Social Research (9th ed.)*. Belmont, CA: Wardsworth/Thomson Learning.
- Ballantine, Jeanne H. 1989. *The Sociology of Education: A Systematic Analysis (2nd ed.)*. Englewood Cliffs, New Jersey; Prentice Hall.
- Bahagian Pendidikan Guru. 1999. *Metod dan Teknik Analisis Data Kualitatif – nota bercetak*. Kuala Lumpur: Bhg. Pendidikan Guru, KPM.
- Banks, James A. & Banks, Cherry A. McGee, eds. 2001. *Multicultural Education: Issues & Perspectives (4th Edition)*. New York: John Wiley & Sons Inc.
- Banks, Olive. 1979. *The Sociology of Education*. London: BT. Botsford.
- Barrow, Robin. 1976. *Common Sense and the Curriculum*. London: George Allen and Unwin.
- Bock, J.C. 1971. *Education and Nation-building in Malaysia: A Study of Institutional Effect in Thirty-four Secondary Schools*. Ann Arbor, Michigan: University Microfilm International.

- _____. 1982. *Education and Development: A Conflict of Meaning*. In Altback, Arnove and Kelly, eds., *Comparative Education*. New York: Mac Millen.
- Boutte, Gloria. 1999. *Multicultural Education: Raising Consciousness*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Co.
- Burgess, M.E. 1978. The Resurgence of Ethnicity: Myth or Reality?. *Ethnic and Racial Studies*. Vol. 1 (July), ms. 261-286.
- Calhoun, Craig J, Light, Donald and Keller, Suzanna. 1999. *Sociology*. New York: The McGraw-Hill
- Cates, W.M. 1985. *Panduan Amali Untuk Penyelidikan Pendidikan*, (terjemahan Syaharom Abdullah). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Chang, Paul, M.P. 1973 *Educational Development in a Plural Society: A Malaysian Case Study*. Singapore: Academia Publication.
- Chai, Hon-Chan. 1977. *Education and Nation-building in Plural Societies: The West Malaysian Experience*. Development Studies Centre, Monograph No. 6. The Australian National University, Canberra.
- Cheu Hock Tong. 1985. Peranan Nilai-nilai Agama Dalam Integrasi Nasional: Asas dan Strategi. *Negara*, Jld. VIII, Bil. 2, Julai 1985, ms. 1-9.
- Chew Hock Thye. 1979. *Masalah Perpaduan Nasional*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Coleman J.S., ed. 1965. *Education and Political Development*. New Jersey: Princeton University Press.
- _____ and C.G. Rosberg Jr., eds. 1965. *Political Parties and National Integration in Tropical Africa*. New York: Praeger.
- Comber, Leon. 1983. *13 May 1969: A Historical Survey of Sino-Malay Relations*. Kuala Lumpur: Heinemann Asia.
- Crouch, Harold. 1996. *Government and Society in Malaysia*. St Leonards, NSW.: Allen and Unwin
- Daftar Ejaan Rumi Bahasa Malaysia*. 1984. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- De Vree, J.K. 1972. *Political Integration*. The Hague: Mouton.
- Drucker, Peter F. 1995. *Masyarakat Pasca Kapitalis*, (terjemahan Nazlifa Md. Ali). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Easton, David and Jack Dennis. 1965. The Child's Image of the Government. *The Annals*, vol. 361.
- Edmonds, R. 1979. Effective Schools for the Urban Poor. *Educational Leadership*, 37(1), ms. 15-27.
- Emerson, R. 1962. *From Empire to Nation*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Enloe, C.H. 1967. *Multi-ethnic Politics: The Case Study of Malaysia*. Ph.D.Thesis, University of California, Berkeley.
- _____. 1973. *Ethnic Conflict and Political Development*. Boston: Little Brown & Co.
- Eriksen, T.H. 1993. *Ethnicity and Nationalism*. London: Pluto Press.

- Fagerlind, I. and Seha, L.J. 1983. *Education and National Development*. Stockholm: Pergamon Press.
- Fetterman, D.M. and Pitman, M.A. 1986. *Educational Evaluation: Ethnography in Theory, Practice and Politics*. Beverly Hills: Sage Publications.
- Firdaus Haji Abdullah. 1985. *Radical Malay Politics: Its Origin and Early Development*. Petaling Jaya: Pelanduk Publications.
- Fisk, E.K. 1983. Pembangunan Di Malaysia. Dalam H. Osman Rani dan E.K. Fisk, eds, 1983. *Ekonomi, Politik Malaysia*. Petaling Jaya: Fajar Bakti, ms. 9-18.
- Furnivall, J.S. 1956. *Colonial Policy and Practice*. New York: The University Press.
- Fu, V.R. 1993. *Culture, Schooling and Education in a Democracy. Perspectives from ERIC/EECE: A Monograph Series*, no. 3 Urbana, IL: ERIC Clearinghouse on Elementary and Childhood Education, ms. 38-50.
- Gale, Bruce, ed. 1986. *Reading in Malaysian Politics*. Petaling Jaya: Pelanduk Publications.
- Gaudart, Hyacinth. 1992. *Bilingual Education in Malaysia*. Townsville: James Cook University of North Queensland.
- Ghazalie Shafie. 1978. Malaysia: Nilai Politik dan Budaya. Dalam Yahaya Ismail, ed. Kuala Lumpur: Dinamika Kreatif.
- _____. 1993. *National Unity: Key to the Ultimate Malaysian Society*. Kuala Lumpur: ISIS Malaysia.
- Ghulam Haider Aasi, 1992. The Role of Islam in Nation Building. Kertas Kerja Kongres 'Menjelang Abad 21: Islam dan Wawasan 2020'. Kuala Lumpur, 3 – 4 Julai., ms. 165-173.
- Giddens, Anthony, 1982. *Sociology: A Brief but Critical Introduction*. New York: Harcourt Brace Javanovich Inc.
- Goh Cheng Teik. 1971. *The May Thirteenth Incident and Democracy in Malaysia*. Kuala Lumpur: Oxford University.
- _____, 1989. *Racial Politics in Malaysia*. Petaling Jaya: FEP. International.
- Gordon N.M. 1964. *Assimilation in American Life: The Role of Race, Religion and National Origins*. New York: Oxford University Press.
- Gredler, M.E. 1996. *Program Evaluation*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hill Inc.
- Greenberg, Edward S. 1970. *Political Socialization*. New York: Atherton Press.
- Greenstein, Fred I. 1969. *Children and Politics*. New Haven: Yale University Press.
- Guba, Egon G. 1978. *Menuju Metodologi Inkuiri Naturalistik Dalam Evaluasi Pendidikan*, (terjemahan Sutan Zanti Arbi). Jakarta: Penerbit Djambatan.
- Hafidz Abdurrahman. 1998. *Islam: Politik dan Spritual*. Singapura: Lisan Ul-Haq.

- Hakim, Catherine. 1987. *Research Design and Choices in the Design of Social Research*. London: Allen & Unwin.
- Halt, A., dan Murphy, P.J. 1995. School Effectiveness in the Future: The Empowerment Factor. *School Organization*, 13 (2), ms. 175-186.
- Haris Md. Jadi. 1990. *Etnik, Politik dan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Harris, Marvin. 1975. *Culture, People, Nature*. New York: Thomas Y. Crowell.
- Haron Din, et al. 1988. *Manusia dan Islam*. Kuala Lumpur: Percetakan Watan.
- Hasan Langgulong, 1997. *Asas Pendidikan Islam*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Heng Pek Koon. 1988. *Chinese Politics in Malaysia. A History of the Malaysian Chinese Association*. Singapura: Oxford University Press.
- Hunter, Guy. 1966. *South East Asia: Race, Culture and Nations*. London: Oxford University Press.
- Hussein Hj. Ahmad. 1993. *Pendidikan dan Masyarakat: Antara Dasar, Reformasi dan Wawasan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Hussein Mahmood. 1993. *Kepimpinan dan Keberkesanan Sekolah*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Ibrahim Saad. 1979. *The Impact of National Medium Schools on Attitudes Related to National Integration in Peninsular Malaysia*. Ph.D. Thesis, University of Wisconsin-Madison.
- _____. 1981. *Pendidikan dan Politik di Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- _____. ed., 1986. *Isu Pendidikan di Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- _____. 1990. *Perubahan Pendidikan di Malaysia: Satu Cabaran*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Idris Zakaria. 2001. Malaysia dan Masalah Perpaduan Kaum. *Pemikir*. Bil. 25, Jul.-Sept., ms. 91-112.
- Ilyas Ba-Yunus and Farid Ahmad. 1985. *Islamic Sociology: An Introduction*. Islamic Monograph Series. Hodder Stoughton – The Islamic Academy, Cambridge.
- Ismail Jusoh. 1995. Pendidikan Nilai dan Pembelajaran Kewarganegaraan Menerusi Pendekatan Pengajaran Di Bilik Darjah. *Pendidik dan Pendidikan*, Jld 13, 1994/95, ms. 13-23.
- Istilah Sosiologi Pengajian Tinggi*. 1986. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Jackman, Robert W. 1972. Political Parties, Voting and National Integration: the Canadian Case. *Comparative Politics*. Vol. 4, No. 4, ms. 511-536.
- Jasbir S. Singh. 1975. Social Class, Ethnicity and the Perception of Education in Petaling Jaya, Malaysia. *Jurnal Pendidikan*, Jld. V, Okt 1975, ms. 20-29.
- _____. & Hena Mukherjee. 1993. Education and National Integration in Malaysia: Stocking 30 Years after Independence. *International Journal of Educational Development*, 13.2, ms. 89-102.

- Johnson, Neil A. & Holdaway, Edward A. 1990. School Effectiveness, Principals Effectiveness and Job Satisfaction: A Comparison of Three School Level. *The Alberta Journal of Educational Research*, 36, 3 Sept., ms. 265-269.
- Jomo K.S. 1991. *Masyarakat Malaysia: Cabaran Sosio-ekonomi*. Petaling Jaya: Insan.
- _____. 1992. *Malaysia: Pembangunan, Ketidaksamaan, Perpaduan*. Siri Monograf SM Bil. 4, Inst. Pengajian Tinggi, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Kamarudin Hj. Kachar. 1984. Pendidikan Untuk Perpaduan: Polisi dan Strategi Pencapaian. Dalam *Konvensyen Nasional Keempat Mengenai Pendidikan*. Petaling Jaya: Persatuan Pendidikan Malaysia, ms. 448-454.
- Khoo Kay Kim, ed. 1985. *Sejarah Masyarakat Melayu Modern - Edisi Baru*. Kuala Lumpur: Jabatan Penerbitan Universiti Malaya.
- Kitingan, Joseph Pairin. 1985. National Unity in Malaysia: The Psychological Dimension. *Negara*, Jld. VII, Bil. 2, Julai 1985, ms. 20-27.
- Koh Tsu Koon. 1980. Satu Tinjauan Ringkas Mengenai Fungsi-fungsi Sosial Sekolah. *Pendidik dan Pendidikan*, Jld. 2, Bil. 1, Jan., ms. 36-45.
- Kua Kia Soong. 1985. *The Chinese Schools of Malaysia: A Protean Saga*. Kuala Lumpur : United Chinese School Committee Association.
- _____, ed. 1987. *Polarisation in Malaysia: The Root Causes*. Petaling Jaya: K. Das Ink.
- _____, ed. 1990. *Reviewing Malaysian Education*. Kuala Lumpur: The Resource & Research Centre.
- Kuper, Leo and Smith, M.G. eds. 1969. *Pluralism in Africa*. Berkeley & Los Angelis: University of California Press.
- Levitas, Maurice. 1974. *Marxist Perspective in the Sociology of Education*. London, Henley & Boston: Routledge & Kegan Paul.
- Ling Liong Sik, et al. 1988. *The Future of Malaysian Chinese*. Kuala Lumpur: Malaysian Chinese Association.
- Loh, Philip, F.S. 1975. *Seeds of Separatism: Educational Policy in Malaya 1874-1980*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- Luiz, D and Krige. 1984. The Effect of Social Contact Between South African White and Coloured Adolescent Girls: A Follow-Up Study. *The Journal of Social Psychology*. 125 (3), ms. 407-408..
- M. Abdul Mujieb, Mabruri Tholhah dan Syafi'ah Am. 1977. *Kamus Istilah Fiqh*. Batu Caves: Advance Publications.
- Macionis, John J. 1999. *Sociology (7th Ed.)*. Upper Saddle River: Prentice Hall
- Madigan, D. 1993. The Politic of Multicultural Literature for Children and Adolescent: Combining Perspectives and Conversations. *Language Arts* 70 (3), ms. 168-176.
- Mat Saad Abd. Rahman. 1995. Kedudukan Masyarakat Bukan Islam Dalam Sejarah Pemerintahan Islam (622-1924M) - Bhg. 1. Dalam Abdul Monir Yaacob dan Sarina Othman, *Pemerintahan Islam Dalam Masyarakat Majmuk*. Kuala Lumpur: Institut Kefahaman Islam Malaysia, ms. 31-39.

- Mead, George Herbert. 1934. *Mind, Self and Society*. Chicago: University of Chicago Press.
- Mills, Lennox A. 1942. *A British Rule in Eastern Asia*. Minneapolis University: Minnesota Press.
- Miine R.S. 1982. *Politik dan Kerajaan Di Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- M.O.A. Durojaiye, 1970. Patterns of Friendship Choices in an Ethnically Mixed Junior School. *Race*, Vol. XII, ms. 189-200.
- Mohamad Hj. Ihsan. 1997. *Persepsi Bekas Pelajar dan Pengetua Sekolah Mengenai Keberkesanan Program Diploma Pendidikan Universiti Malaya*. Tesis Sarjana Pendidikan, Universiti Malaya.
- Mohamed Mustafa Bin Ishak. 1999. *From Plural Society to Bangsa Malaysia: Ethnicity and Nationalism in the Politics of Nation-Building in Malaysia*. Ph.D. Thesis, University of Leeds.
- Mohd. Ali Kamarudin. 1975. *Sejarah Penubuhan Universiti Kebangsaan*. Latihan Ilmiah Jabatan Sejarah UKM.
- Mohd. Daud Hamzah. 1995. *Perkembangan Kurikulum Sekolah*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Mohd. Foad Sokdan. 1997. *Pengetahuan Asas Politik Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Mohd. Isa Othman. 1999. *Gerakan Protes Dalam Perspektif Sejarah Malaysia Pada Abad Ke-19 dan Awal Abad Ke-20*. Kuala Lumpur: Utusan Publications.
- Mohd. Kamal Hassan. 1988. *Pendidikan dan Pembangunan: Satu Perspektif Bersepadu*. Kuala Lumpur: Nurin Enterprise.
- _____. 1992. Pembinaan Bangsa Malaysia Yang Berperadaban Tinggi Dalam Sebuah Negara Maju. *Kertas Kerja Kongres Menjelang Abad 21: Islam dan Wawasan 2020*. Kuala Lumpur, 3-4 Julai, ms. 145-164.
- Mohd. Khusairi Hj. Abdullah, Hj. 1983. *Pelaksanaan Bahasa Malaysia Sebagai Bahasa Pengantar Pelajaran*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Mohd. Majid Konting. 1990. *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Mohd. Salleh Lebar. 1998. *Pengenalan Ringkas Sosiologi Sekolah dan Pendidikan*. Batu Caves: Thinkers Library.
- Mohd. Sheffei Abu Bakar. 1987. *Metodologi Penyelidikan*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd. Yusof Hassan. 2001. Paradigma Pemikiran Malaysia Dalam Era Globalisasi. *Pemikir*. Bil. 23, Jan-Mac, ms.29-62.
- Mok Soon Sang. 2000. *Pendidikan Di Malaysia Untuk Diploma Perguruan*. Subang Jaya: Kumpulan Budiman.
- Morris, Charles G. 1999. *Psychology: An Introduction (10th ed.)*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Morris, Ivor. 1985. *The Sociology of Education: An Introduction*. London: George Allen & Unwin.

- Morrison, D.G. 1972. *Black Africa: A Comparative Handbook*. New York: Free Press.
- Muhammad Abu Bakar. 1987. *Penghayatan Sebuah Ideal: Suatu Tafsiran Tentang Islam Semasa*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Muhammad Al-Bahi. 1985. *Penentangan Islam Terhadap Aliran Pemikiran Perosak*. Shah Alam dan Kuala Lumpur: Penerbitan Hizbi.
- Muhammad Yusoff Hashim. 1992. *The Malay Sultanate of Malacca*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Muhd. Yusof Ibrahim. 1986. *Pengertian Sejarah: Beberapa Perbahasan Mengenai Teori dan Kaedah*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Musgrave, P.W. 1972. *The Sociology of Education (Second Edition)*. London: Methuen & Co.
- Nasrudin Mohamad. 2001. Bahasa Melayu dan Politik Perubahan Sosial. *Pemikir*. Bil. 25, Jul.-Sept., ms. 185-203.
- Nicholls, S.H., dan Nicholls, A. 1989. *Perkembangan Kurikulum : Satu Panduan Praktis*. (terjemahan Mohamad Daud Hamzah dan Koh Tsu Koon). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Niyekawa-Howard. 1972. *Report of the Biligual Education Task Force to American Samoa*. Monograph University of Hawaii, Honolulu.
- Noll, James W.M., ed. 1999. *Taking Side: Clashing Views on Cotroversial Educatioal Issues (Tenth Edition)*. Guilford, Connecticut: Dushkin/Mc Graw-Hill.
- Omar Mohd. Hashim. 1991. *Pengisian Misi Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Ongkili, James P. 1985. *Nation Building in Malaysia 1946-1974*. Singapore: Oxford University Press.
- Ovando, Carlos J. and Collier, Virginia P. 1987. *Bilingual and ESC Classrooms: Teaching in Multicultural Contexts*. Singapore: McGraw-Hill Book Co.
- Perintis. 1987. *Malaysia: Krisis dan Cabaran Masa Kini*. Kuala Lumpur: Penerbit Perintis Universiti Malaya.
- Purcell, Victor. 1967. *Malaysia*. New York: Walker & Co.
- Rabushka, Alvin. 1973. *Race and Politics in Urban Malaya*. Stanford, California: Institute Press, Stanford University.
- Rahim Syam dan Norhale. 1988. *Mendekati Kebudayaan Melayu*. Petaling Jaya: Fajar Bakti.
- Ramaiyah, A.L. 1992. *Kepimpinan Pendidikan: Cabaran Masa Kini*. Petaling Jaya: IBS Buku.
- _____. 1995. *Penyelidikan Keberkesanan Sekolah: Masalah Konsepsi dan Metodologi*. Siri Monograf Bil. 1, Fakulti Pendidikan Universiti Malaya.
- Ramanathan, K. 1985. *Politik Dalam Pendidikan Bahasa 1930 -1971*. Petaling Jaya: Fajar Bakti.
- Ramlah Adam. 1998. *Kemelut Politik Semenanjung Tanah Melayu*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.

- _____. 2000. *Burhanuddin Al-Helmy: Suatu Kemelut Politik*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Ramlan Hamzah. 1977. *Rusuhan Kaum 13 Mei: Satu Kajian Tentang Perkauman di Malaysia*. Latihan Ilmiah Jabatan Sejarah UKM.
- Ratnam, K.J. 1965. *Communalism and the Political Process in Malaya*. Singapura: University of Malaya Press.
- Razali Arof. 1991. *Pengantar Kurikulum*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Reid, Ivan. 1979. *Sociological Perspectives on School and Education*. London: Open Book
- Robiah Sidin. 1994. *Pendidikan di Malaysia: Cabaran Untuk Masa Depan*. Kuala Lumpur: Fajar Bakti.
- _____. 1998. *Pemikiran Dalam Pendidikan*. Shah Alam: Fajar Bakti.
- Roff, M. 1967. The Politics of Language in Malaya. *Asian Survey*, Jld. VII, No. 5, Mei.
- Roff, William. 1967. *Malay Nationalism*. New Haven: Yale University Press.
- Rohana Yusof. 1996. *Asas Sains Sosial dari Perspektif Sosiologi*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Rustam A. Sani. 1983. *Politik dan Polemik Bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors.
- _____. 1993. *Melayu Baru dan Bangsa Malaysia: Tradisi Cendekia dan Krisis Budaya*. Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributor.
- _____. 1993. Robohan Nasionalisme Melayu Asas Bagi Terbentuknya Ideologi Perpaduan Nasional. *Ilmu Masyarakat*, No. 4, Okt-Dis., ms. 9- 15.
- Sachakul, Kanniga. 1984. *Education as a Means for National Integration: Historical and Comparative Study of Chinese and Muslim Assimilation in Thailand*. Ann Arbor, Michigan: University Microfilm International.
- Samarudin Rejab & Nazri Abdullah. 1985. *Panduan Menulis Tesis*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Sanusi Osman. 1989. *Ikatan Etnik dan Kelas di Malaysia*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Schaefer, Richard T and Lamm, Robert P. 1983. *Sociology (6th.Ed.)*. New York: McGraw-Hill.
- Sergiovanni, T.J. 1984. Leadership and Excellent in Schooling. *Educational Leadership*, 41(5), ms. 4-13.
- Shamsul Amri Baharuddin. 1990. *Masyarakat Malaysia Yang Membangun*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Sharifah Alwiah Alsagoff. 1985. *Sosiologi Pendidikan*. Kuala Lumpur: Heinemann (Malaysia) Sdn.Bhd..
- S. Husin Ali, ed. 1984. *Kaum, Kelas dan Pembangunan Malaysia*. Kuala Lumpur: Persatuan Sains Sosial Malaysia.
- Sidi Gazalba. 1983. *Islam dan Perubahan Sosiobudaya: Kajian Islam Tentang Perubahan Masyarakat*. Kuala Lumpur: Pustaka Antara.
- Sinappah, Arasatnam. 1979. *Indians in Malaysia and Singapore (Revised Ed.)* Kuala Lumpur: Oxford University Press..

- Slimming, John. 1969. *Malaysia: Death of Democracy*. London: John Murray.
- Solomon, J.S. 1988. *The Development of Bilingual Education in Malaysia*. Petaling Jaya: Pelandok Publications.
- _____. 1989. *Perkembangan Pendidikan Dwibahasa Untuk Perpaduan Nasional Di Malaysia*. Petaling Jaya: IBS Buku.
- Steinberg, D.J., ed. 1957. *In Search of Southeast Asia: A Modern History (Revised Edition)*. St. Leonard, NSW: Allen & Unwin.
- Stevenson, Rex. 1975. *Cultivators and Administrators: British Educational Policy towards the Malays 1875-1906*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- Stufflebeam, Daniel & A.J. Shinkfeld. 1985. *Systematic Evaluation*. Boston: Kluwer-Nijhoff.
- Suffean Hussin. 1996. *Pendidikan di Malaysia: Sejarah, Sistem dan Falsafah*. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Syed Arabi Idid. 1992. *Kaedah Penyelidikan Komunikasi dan Sains Sosial*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Syed Hussein Alattas. 1991. *Intelektual Masyarakat Membangun*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Tajul Ariffin Nordin. 1990. *Pendidikan: Suatu Pemikiran Semula*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Taklimat Pembangunan Kampung Felda Lurah Bilut*. 1998.
- Tan Cheng Lock. 1947. *Malayan Problems From a Chinese Points of View*. Singapore: Tannisco.
- Teuku Iskandar. 1984. *Kamus Dewan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- The Encyclopedia Americana (International Edition)*. Siri 1 & 19. 1985. Danbury, Connecticut: Grolier Inc.
- Ting Chew Peh. 1985. *Konsep Asas Sosiologi*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Tunku A. Rahman. 1969. *13 Mei: Sebelum dan Selepas*. Kuala Lumpur: Penerbit Utusan Melayu
- Vasil R.K. 1971. *Politics in a Plural Society*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- von der Mehden, F.R. 1980. *Politik Negara-negara Membangun*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Wan Halim Othman. 1993. *Panduan Pembinaan Warga Malaysia*. Kuala Lumpur : Institut Kajian Dasar.
- Wan Hashim. 1983. *Race Relation in Malaysia*. Kuala Lumpur: Heinemann Educational Books.
- Wan Liz Osman Wan Omar. 2000. *Gagasan Alaf Baru: Mencetuskan Kebangkitan Malaysia Membina Keagungan*. Batu Caves: Thinkers Library.
- Watson, JKP. 1983. Cultural Pluralism, Nation-building and Educational Policies in Peninsular Malaysia. In C Kennedy (ed). *Language Planning and language Education*. London: George Allen & Unwin, ms. 132-145.

- Watson, Keith. 1979. Educational Policies in Multicultural Societies. *Comparative Education*, vol. 15, no. 1, March, ms. 17-31.
- Weiner, Myron. 1965. Political Integration and Political Development. *Academy of Political and Sociological Science Annuals*, 358, March, ms. 52-64.
- Winstedt, R.O. 1988. *A History of Malaya*. Kuala Lumpur and Singapore: Marican and Sons.
- Wong, Francis Hoy Kee and Ee Tiang Hong. 1975. *Education in Malaysia*. Kuala Lumpur: Heinemann Educational Books.
- Yew, Yeok Kim. 1982. *Education, National Identity, and National Integration: A Survey Of Secondary School Students Of Chinese Origin in Urban Peninsular Malaysia*. Ph.D. Thesis, Stanford University.
- Zahara Aziz, 1992. Penerapan Pendidikan Kenegaraan Dan Kesejahteraan Negara Dalam Kurikulum Sekolah. Dalam Juriah Long, dll., eds. *Aliran Dalam Amalan Pendidikan Menjelang Abad Ke-21*. Bangi: Penerbit UKM.
- Zainal Abidin Ahmad. 1980. *Educational Reform and Ethnic Response: An Historical Study of the Development of a National System of Education in West Malaysia*. Ann Arbor: University Microfilms International.
- _____. 1984. Pendidikan dan Integrasi Kebangsaan. Dalam *Konvensyen Nasional Keempat Mengenai Pendidikan*. Petaling Jaya: Persatuan Pendidikan Malaysia, ms. 438-447.
- Zurina Majid, ed. 1985. *Masyarakat Malaysia Edisi II: Tinjauan dan Perbincangan Terhadap Beberapa Isu dan Topik Semasa*. Pulau Pinang: Penerbit Universiti Sains Malaysia.

3. Akhbar, Majalah dan Laman Web

- Asmah Hj. Omar. 2001, Disember. Dasar Dan Setia Bahasa Dalam Masyarakat Pelbagai Bahasa. *Jendela Utara*, Bil. 5, ms. 3-4.
- Aziz Ishak. 2001, 24-30 Mac. Sekolah Satu Aliran Sebelum Wawasan 2020. *Massa*, bil. 284, ms. 17-18.
- Ben Adam. 2002, 12-15 Jan. Apa Istimewanya Sekolah Cina. *Massa*, Bil. 325, ms. 16.
- Berita Harian*. 1967. 18 Jan.
- _____. 2001, 14 Mei.
- _____. 2002. 10 April.
- _____. 2002. 18 Mei.
- _____. 2002. 25 Mei.
- _____. 2002. 31 Mei.
- _____. 2002. 2 Jun.
- Berita Keadilan*. 2001, 2 Mac.
- Berita Minggu*, 2000, 11 Nvember.
- _____, 2001, 18 Mac. <http://www.bharian.com.my>.

- Cairns, Ed. 2002. *The Role of the Contact Hypothesis in Peacemaking in Northern Ireland: From Theory to Reality*, <http://construct.haifa.ac.il.conf>.
- Chang, Heewon and Dodd, Timothy. 2001. *International Perspectives on Race and Ethnicity: An Annotated Bibliography*, <http://www.eastern.edu/publication/emme>.
- Cikgu Net*. 2000, 12 Ogos. <http://www.cikgu.net.com>.
- _____. 2000, 15 Ogos.
- _____. 2001, 8 Januari.
- China Press*. 2000, 9 Ogos
- DeAngelis, T. 2001, 10 Nov.. All You Need is Contact. *Monitor on Psychology*, Vol. 32. <http://www.apa.org/monitor.com>.
- Dewan Masyarakat*, Oktober 2000.
- Forbes, H.D. 1997. *Ethnic Conflict: Commerce, Culture and the Contact Hypothesis*, <http://www.yale.edu/yup/books/068190.html>
- Hannah Pillay. 1998. *Issues in the Teaching of English in Malaysia*. <http://langue.hyper.chubu.ac.jp/jalt/pub/tlt/98/nov/pillay.html>.
- Haslina Hassan. 2000. Sekolah Wawasan: Langkah Awal Menjayakan Integrasi Kaum. *Dewan Masyarakat*, Oktober 2000, ms. 18-20.
- Harakah*. 2001, 1-15 September.
- _____. 2002, 1-15 Jun.
- _____. 2002, 16-30 Jun.
- Harakahdaily*. 2002, 17 Mac. <http://www.harakahdaily.net>.
- Hassan Karim. 2000. Lunas, Sekolah Wawasan dan Perpaduan Rakyat, 3 Disember 2000, <http://www.harakahdaily.com>.
- Malay Mail*. 1966, 4 October.
- Majalah Guru*. 1954, Ogos.
- Massa*. 2001, 17 – 23 Mac
- _____. 2002, 18 – 24 Mei, Bil. 343.
- Memo* 22, 2002, 15 Jun.
- Mingguan Malaysia*. 2001, 18 Mac.
- _____. 2000, 28 Oktober.
- _____. 2002, 19 Mei.
- _____. 2002, 2 Jun.
- Nazri Muslim. 2001, Jun. Sekolah Satu Aliran Wajar Dilaksanakan. *Dewan Masyarakat*, ms. 44-45.
- New Straits Times*. 2000, August 24.
- Nik Safiah Karim, 2002, Ogos. Bahasa Lambang Jati Diri bangsa. *Pelita Bahasa*, ms. 8-9.
- Ibnu Amal dan Ahmad Zain. 2001, April.. Jika Mahu Perpaduan: UMNO, MCA dan MIC Perlu Kaji Semula Parti Mereka. *Tamadun*, ms. 6-7.
- Ibrahim Hj. Mohamad. 2000, Oktober. Pelaksanaan Sekolah Wawasan Tidak Menimbulkan Masalah. *Dewan Masyarakat*, ms. 28-29.
- Ramlan Abd. Wahab. 2000, Oktober. Sekolah Wawasan Penjana Integrasi Nasional. *Dewan Masyarakat*, ms. 21-23.

- Rohaiza Ismail. 2002a, 29 Dis. – 4 Jan. Kembalikan Integrasi Kaum Di Sekolah. *Massa*, Bil. 323, ms. 12-13.
- _____. 2002b, 11 – 17 Mei.. Inggeris Ganti Aliran Kebangsaan. *Massa*, Bil. 342.
- Salina Ibrahim. 2002, 2 April. Sekolah Wawasan Semai Toleransi. Utusan Online. <http://www.utusan.com>.
- Sejarah Sekolah Wawasan Pendidikan Negara Lurah Bilut*. 2001. Nota Bercetak SK.LKTP. Lurah Bilut.
- Sekolah Wawasan Langkah Ke Belakang. 2001, 24 –30 Mac. *Massa*, bil. 284, ms. 17.
- S. Hamid Hasan. 2002. Pendekatan Multikultural Untuk Penyempurnaan Kurikulum Nasional. Portal Informasi Pendidikan Di Indonesia. [http://www.pdk.go.id/Jurnal/26/Pendekatan Hamid-Hasan.html](http://www.pdk.go.id/Jurnal/26/Pendekatan%20Hamid-Hasan.html).
- Sin Chew Jit Poh*. 2000, 21 Ogos.
- Siti Haniza Abdul Rahman. 2002, 12 - 15 Jan. Mengimbuhkan Keadaan. *Massa*, Bil. 325, ms. 14-15.
- _____. 2002, 18 – 24 Mei. Panorama Kambus Lompang. *Massa*, Bil. 343, ms. 14-15.
- Tan Ah Leek. 2000, Oktober. Sekolah Wawasan Tidak Seburuk Yang Di sangka. *Dewan Masyarakat*, ms. 30-31.
- The Straits Times*. 1967, 18 July.
- Utusan Malaysia*. 2000, 5 Disember.
- _____. 2001, 16 Mac.
- _____. 2001, 17 Mac.
- _____. 2002, 2 April.
- _____. 2002, 5 Jun.
- Utusan Melayu*. 1956, 9 Mei.
- Wilson, Keith. 2002. Multicultural Education. <http://curry.edshool.virginia.edu/go/multicultural/papers/keith.html>.
- Zainal Abidin Ahmad, Hj. 2000, September. Cabaran Melayu Di Alaf Baru: Di Mana dan Ke Mana. *Tamadun*, ms. 16-20.
- Zakaria Abd. Wahab. 2000, Oktober. Di Sebalik Tabir Sekolah Wawasan. *Dewan Masyarakat*, ms. 14-16.